

ספרים

הרגום

אפילו מטיף

לתשובה

שני בנים למוות (מאת יענ דייך; הוצאת עם עובד; 183 עמ') בספרה ה' חמישי מוכיחה יעל דייך שהיא יודעת לא רק להתחנן אלא גם לכתוב. שני בנים, שנכתב במקורו באנגלית, כמו כל ספריה של דייך («העברית נמצאת בידיים: אמנות גם בלעדית») הוא, ללא ספק, ספרה הטוב ביותר של הסופרת ילידת נהלל בת ה-28. גיבור שני בנים הוא דניאל קאלינסקי («שלושים, תחיים חדים, שיער בלונדייכהה ועיניים אפורות»), גבר של ממש («הוא יכול עדיין לצלוח את ים כינרת ולטפס על כל הר»), חבר-קיבוץ שהיה מפקד פלוגה בצנחנים בגיל עשרים ושהבעיה ה' עיקרית בחייו היא יחסו לאביו, חיים קאלינסקי.

אין סליחה. שעה שקאלינסקי האב גוסס מסרטן-הריאות בבית-החולים בבאר-שבע, עוברים לפני דניאל כל קורות חייו, כשהמספר המעיב עליהם היא העובדה, שביום זניתנה לאביו הברירה עליי הנאצים בגטו ורשה למסור לשריפה אותו או את אחיו מס' האב אותו. העובדה שהנאצים התעללו באב והר' גו דווקא את הבן שלא מסר להם, לא משנה הרבה לדניאל, שאינו מסוגל לסלוח לאביו עד יום מותו.

מסכים לנושא זה הרכיבה דייך את רב' המכר שלה (שזכה משך חודשו הראשון ב' עברית לשלוש מהדורות, כ-10 אלפים ספר), המאוכלס גם בכל מיני טיפוסים ויצאי דופן כנהג משלחת ארכאולוגית הקורא ל' בתו פטרה; שכבנית דינוגופית המתפשטת «גורא מר» והאוהבת לעשות את זה באור, ואפילו, להבדיל, רב ירושלמי המטיף לתשובה.

שירה

לא אוטובוס

עירוני

לא הכל (מאת מירה מאיר; ספריית פועלים; 72 עמ') כרך שירים ראשון של חברת קיבוץ (נחשון), מורה ואם לשלושה, המצטיין בבשלות החווייה, בחריזה נאה ובמבנה שירי מדויק.

המשוררת נעשתה חברת קיבוץ משום שלא רציתי / שחיי יתנהלו בעצליים — / כאוטובוס עירוני / בנחלת בנימין.

ואם כי היא נהנית מחייה, יש לה מדי פעם ספקות כל שהם, בכל זאת: אולי במאה ה' עשרים / אדם צריך לסדר לו / אולי פשוט אסור לו / להיות כל כך נורמלי?

מאיר, בכל אופן, נורמלית לחלוטין. ער כדי כך שלפני שנה זכתה בחידון הרדיו טובים השניים בנושא שירת ימיהיבניים במקום הראשון (ובי-1110 לירות).

שלוש שנים קודם לכן היא גם היתה האשה הראשונה שגילתה את המסמון ב' חפשו את המסמון. או לא נדוקקה לידע שלה בשירה. היא פשוט איתרה את ה' מסמון שהחביאו ראשוני רחובות בבית של בילוי אחד מנס'ציונה. זה גם כן היה שחה לה אלף לירות.

שמועות

על מלחמה

תמונות לילה (מאת שושנה פילוס; ספריית פועלים; 39 עמ') גם זה ספר שירי רים ראשון, בו מתארת המשוררת, בין השאר, כיצד מלמטה אני רואה את אלפי ה' כוכבים, / את שביל השלג החלבי / חוצה את השמים מעל כדור הארץ.

לא תמיד כותבת פילוס תיאורים כה שיגרתיים. לעתים היא מבכרת לשכב על האופק / ומודה בברכות מנומסות על קיומי לזה / שמשמר אותנו ומבטיח באופן נפלא / גם את קיומה של קאפלה גוסית קטנה / באחת מערי השדה / וקולות השחפים על איי הקרח הקפוא.

פילוס היא, ללא ספק, משוררת מבטיחה אם כי כדאי לה להשתחרר מהשפעות נור' לטות של משוררות צעירות אחרות, מה שמביא אותה לכתוב שורות חקייניות מסוג כשמתסו חג מעל העיר בשבת / נפוצות שמועות על מלחמה.

* ארבעה הראשונים: פנים חדשות ב' מראה, קנא בניפחדים; אבק וספר'מסעות על יוון.

זיגי סקרביניק (ליד הפסנתר) הג'אז הטוב ביותר בארץ

צ'ארלי פוקר הישראלי

יומיים לפני מותו הוא אמר לידידי: «אתה יודע, בכל ארץ צריך להיות צ'ארלי פוקר אחד». צ'ארלי פוקר היה מלך הג'אז ב' אמריקה, שמת מסרטן בגיל שלושים. זיגי ידע כבר שהוא הולך למות, אבל מלבד ההערה הזאת לא הוכיח זאת בשום סימן. לאחר מותו התגלה שהוא לא היה רק

הוא המשיך לנגן לה, ולשלוח לה פרחים.

★ ★ ★

הוא מת בגיל 23

לפני שנה וחצי תקפו אותו יום אחד כאביבטן חוקים. הוא נלקח לבית החולים. הרופאים אמרו שיש לו צהבת,

ביום השישי האחרון ביקש זיגי הפסנתרן מהוריו להביא לו פטיפון ל' בית-החולים. במשך כל היום הוא הקשיב לג'אז. הוא סבל מכאבים קשים, הוא התפתל במיטתו, והקשיב למוזיקה. מדי פעם קרא לאחות שתחליף את התקליט.

בלילה, בדיוק כשהפטיפון השמיע את קול הנכאים של החצוצרה של מיליס דיוויס, הוא נפטר, התקליט המשיך להסתובב, וזיגי כבר לא היה שם כדי לשמוע.

ביום הראשון בצהריים נערכה לויתו. כל המוסיקאים הישראלים והלהקות הישראליות הלכו אחרי ארונו, שבה וייס, זוהר לוי, מל קלר, להקת החלונות הגבוהים, הדודאים.

★ ★ ★

הוא אוהב את זה

זיגי סקרביניק היה פסנתרן הג'אז הי טוב ביותר בארץ. הוא התגלה כבר ב' גיל שש-עשרה וחצי. הוא ניגן או כפסנתרן בעומד כ'אם, ומוסיקאים, ידועים באו לשמוע אותו ולראות את הפלא הצעיר הזה.

הוא לא למד אף פעם לנגן על פסנתר. כשהוא היה עוד בקזאכסטן, יחד עם הוריו, ניגן קצת על כינור וקצת על קלרינט. כש' הם הגיעו ארצה, מצאו הוריו פסנתר בהז' דמנות, קנו אותו, שמו אותו בביתם שליד שוק הכרמל בתל-אביב, וזיגי התחיל לנגן עליו, לבדו, ללא שום עזרה או הדרכה.

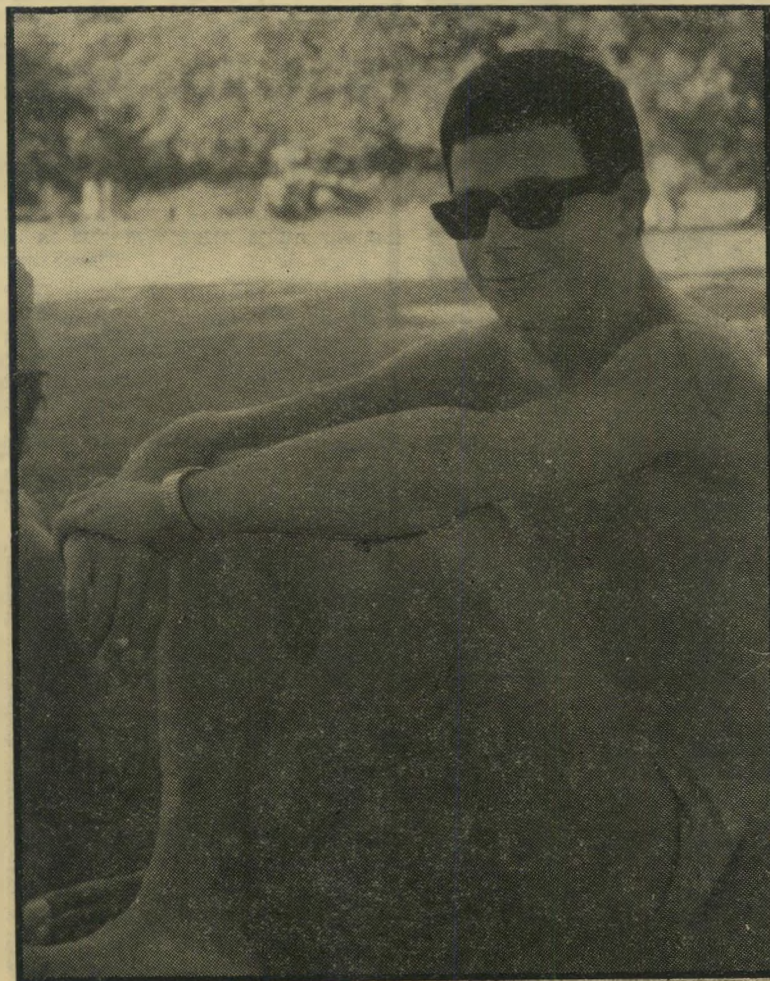
לא היו לו שום אמביציות. הוא ניגן להנאתו, כי הוא אהב את זה. הוא היה יושב שעות ליד הפסנתר ומנגן. וכשבבית לא היה די כסף, הוא הלך לעומד כ'אם והמשיך לנגן שם להנאתו.

הוא היה צנוע, נחבא אל הכלים, ולא מתבלט. הוא היה מנגן במועדון, ואחר-כך היה חוזר הביתה וממשיך לנגן בבית. לא היו לו הרבה חברים, ואת כל מה שהציק לו שמר בלבו, לעצמו.

יום אחד הגיע לעומד כ'אם אוסקאר סיטרסון, נגן הג'אז הידוע. הוא שמע את זיגי מנגן, התלהב, ונתן לו סטיפנדיה. זיגי נסע לאמריקה, המורים לימדו אותו עם כסף ובלי כסף, וכשהתברר שהוא נמצא ברמה גבוהה מדי בשביל בית-הספר נתנו לו המורים שיעורים פרטיים. גדולי הנגנים של אמריקה הסכימו לעזור לו, ובאו לש' מועד אותו, דיברו עליו כעל כוכב עולמי, העומד להתגלות בקרוב.

הציעו לו להצטרף לתזמורת ג'אז גדולות, הוא קיבל הצעות מכל רחבי אמריקה, אבל הוא סירב לשמוע אותן, או לקבל אותן. באותם ימים היתה לו ירידה, שהיתה באה לכיתו, לשמוע אותו מנגן.

הוא היה מנגן בפניה שעות. היא אהבה ג'אז. הוא היה בא לבקר אותה בביתה, ומביא לה פרחים, הוא חשב שאולי הם אטילו יתחננו, ויקימו בית. הוא ידע שהיא בעצם לא מתייחסת אליו ברצינות, ובכל זאת

פסנתרן הג'אז הטוב ביותר בארץ, אלא היה גם אחד משחקני השח הטובים בארץ. היו לו פרסים ותעודות הצטיינות בתחרויות שח רוסיות ופולניות.

שיש לו משהו בכבוד. איש לא תיאר לעצמו שהוא סובל מסרטן במעיים.

תמיד ידעו שהוא משתמש בחשיש, ובסמים אחרים. חשבו שהכאבים מהם הוא סובל הם תוצאה של זה. לא ידעו שיתכן והיפך הוא הנכון. יתכן שהוא משתמש בסמים כדי להרגיע את הכאבים, ואת הפחד.